

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

D[omi]nica. iiii. aduent[us] post meridie[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

git: vel ille q̄ dicit se famescere et sitire: et pane viniq̄ oblatū respuit zc. Expone z applica. Hora do tandē ne dicat illō Pro uerbio. j. Vocauit et tenuistis.

Dñica. iij. aduent⁹ post meridiē.

Aduiciamus
zc. Accipe prothema vt in alio aduentuali.

Pro primo. An decuerit ipm Adam assumi. Sic. Nullū magis decet satisfacere q̄ eū q̄ peccauit: Contra: Talis debuit satisfacere q̄ nullius debitor: estz pe ne: sicut dicit Anſ. Quia satisfactio est euz sit opus alius indebitū: sicut dicit in li. de regulis fidei. Rñdet Bonauē. in. iij. dist. xij. Nō decuit filiū dei assumere ipm Adam: Primo qz non ueniebat oim creatori vt hoiem pctōrez assumeret eū ipse in forma assumpta habere hoies iudicare: z nulla tenus de pctō argui posse. Scdo: nō ueniebat pmo hoī vt qui se tantū delecerat p culpa: tantū exaltaret vt de⁹ esset. Tertio: nō expediebat humano gñi qz euz ille reus esset oim aniaz nostraz nō esset passio adeo grata sicut si esset oino innocens et vix sufficeret ad satisfaciendū p se. Lū aut dicit: Nullū magis decet penā portare: q̄ eū qui culpaz pmisit: Uez est de pena diuine vltiois: nō aut de pena diuine placationis. Hoc Bonauē. **P**ro iudam. Adam pceptibilis erat ppter pctm suum licz nō ex sua creatōe. Galter⁹ in alex. Nō nos natura creatrix sed pceptibiles hostz vltioia fecit. Jō nō erat ueniēs eū sublimari ad tantū honorē. Nā vt dicit Phs v. polit. Nō est ueniēs pncipi dare subdito ptemptibili magnos honores. Cum q̄ dicitur An decuerit zc. Dic rñ. Ex q̄ zcludet: qz deus si misericordiam extollar: nō tamen iusticiā dimitte: imo vt dicit Ps. Dilcricors z miserator z iustus dñs. Audite o peccatores q̄ de misericordia psumitis z iusticiam nō timetis. Indurati: fornicatores: vsurarij: adulteri: aptozes zc. Certe non minor est dei iusticia q̄ misericordia sua: vnde et vtrūq̄ ostēdit in sua incarnatiōe. Nam licz Adā nō assumpsit: assumpsit tñ natu-

ram humanā ad hoc vt adā et filios eius in glām suā assumeret: Ideo iuxta Psal. Discōdia z veritas obuiauerūt sibi: iusticia et pax osculate sunt. Unde de ineffabili sublimitate: modo et p̄dicatione sui aduentus potest exponi illō Malach. iij. Quis pot cogitare diem aduentus eius. **F**igura Joā. j. Joānes baptista dicebat: Post me venit qui post me natus: ante me factus: qz mihi placus. i. incarnatus dñs q̄ calciat⁹ apparuit q̄ in diuinitate sua morticina nostre corruptionis assumpsit. Corrigia autē calciamēti est vnio huius ineffabilis mysterij. Joānes q̄ soluere corrigiam calciamētoz nō valet: quia incarnatiōnis mysterij nec ipse inuestigare sufficit. Bene ergo cantat ecclia: Virabile mysterium declarat: hodie innouatur natus: deus homo factus est. i. qd nō fuit zc.

Pro scdo. In pcedenti zc. Nunc de secūdo quod est mysterij formidabilis maledictionis: quādo. s. iudex eternus facie terribili ad sinistras prospiciēs profert illud grandē tonitruū horrende maledictionis contra impios dicēs: Ite maledicti in ignem eternū qui parat⁹ est diabolo et angelis eius. Tunc sicut ait Ps. Loquetur ad eos in ira sua z in furore suo cōturbabit eos. Certe tūc vox domini in virtute: vox domini in magnificentia: vox domini cōstringentis cedros. Nam tūc cōfringet dominus cedros libaniti: id est sup̄ bos eleuātes eius inimicos qui cū fuerūt exaltati quēadmoduz fumus deficient. Sunt circa hoc secūndū mysterij notandz de diu. Considerationes

Prima est p̄sumibilis reproboruz exprobrationis.

Secūda est horribilis p̄demnationis.

Nunc de prima Ubi consideranduz est: qz tunc iudex p̄cipue exprobrabit tria: Primo: que receperunt. Secūdo bona q̄ omiserūt. Tertio: mala que p̄miserūt. Primo zc. scz beneficiū creatiōis. q. d. cuiuslibz eoz illud Deu. xxxij. Deū q̄ te genuit dereliquisti z oblit⁹ es dñi creatoris tui. Beneficiuz gubernatiōis z instructiōis p angelos: p p̄tarchas z p̄phas z aplos: p tot ecclesie doctozes. Beneficiū redēptiōis etiā exprobrabit: dicēs illō vlt⁹ sile qd in e⁹ p̄sona

Dnica. III. Aduertus po st

Et Chryso. sup matth. Ego ppe vos ho-
mo factus sum alligatus derisus cesus z
crucifixus: vbi est tantaz meaz iniuriar
fructus. Ego precii sanguinis mei dedi
p redemptione vestra vbi est fructus que
mibi p tanto pccio fecistis. Ego vos sup
gloriam mea habui cu essem deus appa-
rens homo: z vilioze me pibus vestris ha-
buistis. Na rem viliama terre amplius
dilexistis qz iusticia mea z fide: Hec Chry-
so. Ingrati peccatores. Quid p vestra
salute debui facere z non feci. Videte ca-
put meu nunc splendidu: hoc est illud qd p
vobis fuit spinis coronatu: facie mea nunc
sole splendor habui feridissimis spu-
ris p vobis desputa. Corp hoc gloriosu
qd aspicitis fuit p vobis dure flagellatu
et in cruce cofixu: ecce signa aspicate loca
clauoz. Videte man? videte pedes. Co-
siderare latus qd pro vobis apertu est sz
intrare noluitis. Secdo exprobrabit bo-
na q omiserit: qst di. cuiuslibet illoru illud
Matth. xxv. Serue masz z piger. Spe-
cialit aut exprobrabit opa misericordie omis-
sa vt habet Matth. xxv. Esuriu z no re-
vsg: z no visitastis me. Increpant aut ex
defectu misericordie vt indigni multa appa-
reant. In hoc aut est considerandu sicut dr
Grego. Si tanta pena puniat qui sua no
dedisse puincit q pena ferendus est q alie
na redarguit abstulisse. qst di. Si tantu pu-
nit qui esuriente no pavit: qntu ergo feren-
dus est q ysuris z rapinis z hmoi esurien-
te fecit: z sic de alijs. Tunc aut responde-
bunt impij dicetes. Dne quando te vidim?
re. vsqz ibi: z no ministravim? tibi: brevit-
ter repetit: qz vt dr orig. Valoz z super-
boz est culpas suas aut nullas esse: aut
leues: aut paucas. Et tunc ridebit illis.
Dne dico vobis re. vsqz ibi: nec mihi fe-
cistis. Tertio exprobrabit mala q comi-
serit. Jo eccl. xlv. Ne vobis impij qui de
relictis lege altissimi re. Sequit. Et in
maledictioe erit ps vestra. Dicit itaqz. M-
aledicti avari q me spero adhesist: ter-
renis: ysurarij: raptozes: fures: fraudule-
ti: q ppe mundi amore tot fallacias z meda-
cia comissistis. Maledicti fornicatores
z adulteri q more porcino carnis volupta-
tes qsuistis. Maledicti piuriz blasphe-
mi q deu no timuistis. Mgnalite. maledi-

cti oes z singuli peccatores q a diuinis man-
datis recessistis. Ps. Maledicti q decli-
nant a mandatis tuis. M qz cofusibilis ex-
probratio. Quati ppe honoris e ab ore
diuino laudari: tantu est opprobrii ab eo
increpari. Nunc ppe de? offendit z tacet
imoz misericordiam offert. Tunc po palam ar-
guet z iusticia faciet di. illd Esa. xlvij. Ta-
cui: semp silui: paties fut qst parturites lo-
quar. M qz grauis cofusio in cordib? sup-
boru: z imudoru impioz ab ore tanti in-
dicis in cospetu tante multitudinis op-
probrii z maledictiois iacta sustinere. In
flatus ppe ho adhuc viuens plus elige-
ret z tolerabili? sustineret graui pena toz
qst qz maledictioibus z opprobrijs obfur-
gari. Talis aut exprobratio semp durat
z durabit in danatis: qm semp puniunt pe-
nis correspondentibus suis delictis. Exem-
plu d visioe monachi cisterciens. in anglia
quaz narrat vincentius in Spe. moral. li. ij.
Iste grauitr pberatus a demone ias-
cens cribroieb? velut exanimis aptis etia
oculis nihil vidit: sz ei de? multa p ange-
lu reuelauit. Inter cetera duxit eu angel?
in regionem tenebrosam. vbi videns fres qd
daz horribiles putauit ibi infernu ee. Sz
angelus dixit. Nodu est hic infernus. Sz
ille turres infernalis camini sut. Debinc
videt hoiem sedente in cathedra ardenti
ante que pulcre mulieres erant qru singu-
le ardentes cereos in os ei? z facie impin-
gebant: p eius intranea sibi extrahabant
Hic ho (ait angelus) fuit in seculo carnis
sue amicus: z anie sue inimicus: Zulosus
vicz z luxurios? Cathedra sigt qm potes
fuit in malicia amauit mulieres: io mulie-
res in tali specie torquet eum. Post hec
videns hoiem que teterrimi sps viuum
excoriabant z fricabant cu sale z sup cra-
sculam assabant. Hic (ait angelus) fuit po-
tens z crudelis in subditos. Post hec vi-
dens hoiem sup equu ardente clypeum
igneu gerente qui supra collu equi capraz
ferebat z ad cauda equi sui habitu mona-
chi trahabat. Hic (ait angelus) paup fuit
semper de rapina vixit inter cetera rapuit
capra vna a quadam paupere muliere. Cir-
ca finem vite sue voluit fieri monach? no
tamē vere penitendo: sz vt ignominia sua
parip. tegetet io habitu religiois traxit.

scilicet rem quā parūpēdebat. Post hec videns diuersas psonas religiosoz: montalium: epoz: et sacerdotū ac clericoz quoz quidā ridebāt et cachinabāt: Alij libidini sue pplede vacabāt: nō qz post mortē sint sibi hmoi voluptates: sed ad maiorē psumptionē et tormentū pteritoz criminū siluā dines rēpstant demonibz ad hoc eos cogētibz: qui etiā eos postmodū pcutiebāt cū sustibz sup capita vsqz ad excussionē ce rebroz et eiectionē oculoꝝ: et hoc incessanter agebant. Vidit et alia gna tormentozū miro modo diuersimode disposita fm diuersitatē variā peccatoꝝ. Nā sicut habet Deus, xxv. Pro mensura delicti erit et plagarum modus.

Pro tertio. Audistis rē. Ne credatis honore et laudē vos recepturos cuz bonis si tāqz mali vixerit. Dicit lex: Bene viuētibz pūlegia et virtutū pnia cōcedi oportet. Et de statuīs et imaginibz. Et virtutū pnia. Et sicut hī di. lxj. Si ramur. honores mūdi si sine merito laboris nō asseqtur aliquis: qto magis honores celestiu dignitatū. Audite: An miles qui seruit aduersario ptra regē postqz rex victoria obtinuerit: sit honorandus cū fidelibus regis militibus. Expone et applica Notando tandē illd Gal. vj. Nolite errare. Quēcūqz seminauerit hō hec et metet.

Feria. ij. post. iij. dñicam aduētus.

Ancianus
opa tenebray rē. prothema
pur in alio aduēntuali.

Pro pmo. An decuerit qz fili⁹ dei de sola muliere carnē assumpserit. No. Heb. ij. Debit p oia fratribz assilari. Contra. Hec est pcpua dignitas Marię: vt sit mater et virgo quam sibi nō debuit chīs adimere. Rndet Bonauē. in. ij. sen. di. xij. Chīs absqz dubio potuit assumere carnē si voluisset de viro et muliere: vel et de viro tm. Sz magz decuit qz de sola muliere: Et hoc multiplici rōne. Prima est ad seruandō dignitatē mris q nō amisit pūlegiū dignitatis. Scda est ppter seruandā honestatē pns. Chīs em patrē habebat in celis: nō em venit in terris q̄rere patrē:

sed solā matrē ne qdāmodo fieret iniuria primo pfi. Tertia ppter p̄plendā pfectioz vniuersitatis in modis educēdi hoīem in esse. Et cū sit q̄druplex modus. s. de viro et muliere: nec de viro nec de muliere: de viro sine muliere: de muliere sine viro.

Res pmi tā p̄cesserāt: et nō restabat nisi vt q̄rtum deus adderet nascēdo. s. de muliere sine viro. Quoto ppter corrūdenaz p̄gruitatis lapsus et repatiōis: vt sicut lapsus factus est de viroqz sexu: sed pmo in muliere est inchoatus et in viro est p̄summatus. Sic esset in repatione vt mulier credendo et p̄cipiēdo inciperet diaboluz suoperare in abscondito: et postea filius ei⁹ in manifesto eū viceret i ouello. s. i crucis partibulo. Cū autē dicit: Debit p oia fratribz assilari: Vt est in his q ad nram salutē et p̄dicionē sunt ordinata. Hec Bona.

Pro fundam. Decebat vt q̄ncqz esset hō p̄ductus de sola muliere. Dicit em ph̄s in postp̄dicamētis: et in. ij. de celo. Si vnus oppositoꝝ est in natura: reliquū est vl̄ p̄t esse. Fuerat autē mod⁹ p̄ductiois hoīs ex solo viro. s. eua ex adā. P̄o ppter p̄plemētū vniuersi decuit vt esset mod⁹ opposit⁹: scz ex sola muliere. Et hoc factū est cū chīs nat⁹ est ex sacra virgine. De q̄ sic dicit in liq bello de p̄tēru mūdi. Fili⁹ q̄ dei descendit ab arce supna: nūqz descendēs a maiestate supna: Qui corp⁹ sumēs aiātū numēne saluo p̄cessit nat⁹ sacro de p̄ginis aluo. Cū q̄ritur An decuerit rē. Dicit rñ. vt s. Ex q̄ p̄clude diuine sapie ineffabilē relictia in repatione gnis hūani q̄ et p̄ginis matrē puritatē integrā seruauit et sacratis simā illi fecunditatē donauit q̄ etiā operatā sublimia ppter nfe spūalis gñtionis mysteriū fecit. Cū Leo papa in qdā sermone. Nascēs itaqz dñs iesus chīs hō de rus q̄ nunqz destitit esse deus verus noue creature in se fecit exordiu: et in or̄ sui forma dedit hūano generi spūale p̄ncipiū vt ad carnalis generatiōis abolēda p̄tagia esset regenerādo origo sine semine criminis: de quibz dicit: Qui nō ex sanguinibz neqz ex volūtate carnis neqz ex volūtate viri sed ex deo nati sunt. Que q̄ sacramentū valeat mēs p̄phēdere: que hāc gratiā valeat lingua enarrare: Redit in innocentiaz iniquitas: in nouitatē vetustas: in adoptioz